

OPETUSHALLITUKSEN JOHTOKUNTA 4/2021

Torstai 8.4.2021 klo 8.00—9.57

Koronaviruksen aiheuttaman pandemiatilanteen johdosta järjestämme kokouksen etäkokouksena, linkki kokoukseen liittymiseen on lähetetty kokouksen kalenterikutsussa.

- Johtokunta** Kansanedustaja Eeva-Johanna Eloranta
Kansanedustaja Hilka Kemppi, liittyi keskusteluun kohdassa 7
Kansanedustaja Emma Kari
Kansanedustaja Pia Lohikoski
Kansanedustaja Mikko Ollikainen
Kansanedustaja Sari Sarkomaa
Apulaisrehtori Kari Salminen
Toimitusjohtaja Teemu Hassinen
Koulutus- ja työllisyysasioiden päällikkö Mikko Heinikoski
Asiantuntija, koulutus ja osaaminen, Riina Nousiainen
Koulutusjohtaja Heljä Misukka
Professori Markku Jahnukainen
Johtaja Terhi Päivärinta, poistui keskustelusta kohdassa 8
Asiantuntija Matti Tujula
Koulutuspolitiikan asiantuntija Jani Kykkänen, poistui keskustelusta kohdassa 8
Pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen
Opetusneuvos Arja-Sisko Holappa
- Este** Sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen (varajäsen Matti Tujula läsnä)
Hyvinvointipoliitiikan asiantuntija Hannele Kirveskoski (varajäsen Jani Kykkänen läsnä)
- Pysyvät asiantuntijat** Viestintäpäällikkö Aino Likitalo, liittyi keskusteluun kohdassa 7
Johtaja Mikael Mantila
Johtaja Paula Merikko
Johtaja Anni Miettunen
Opetusneuvos Anneli Rautiainen
Johtaja Samu Seitsalo
Johtaja Kurt Torsell
- Kutsutut asiantuntijat** Opetusneuvos Marjaana Manninen
Erasmus+ kansallisen toimiston johtajan 1. sijainen, opetusneuvos Mika Saarinen, kohta 5
- Sihteeri** Kehitysjohtaja Reetta Niemelä

1. KOKOUKSEN AVAUS

Esitys: Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös: Esityksen mukaan.

2. KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS SEKÄ LÄSNÄOLON TOTEAMINEN

Johtokunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja sekä vähintään kuusi muuta jäsentä tai varajäsentä on läsnä.

Esitys: Johtokunta toteaa kokouksen läsnäolijat ja kokouksen päätösvaltaisuuden.

Päätös: Esityksen mukaan.

3. KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS

Esitys: Johtokunta hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

4. EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

Esitys: Johtokunta hyväksyy 4.3.2021 pidetyn keskustelukokouksen pöytäkirjan (liite 1).

Päätös: Esityksen mukaan.

5. KORONAVIRUSPANDEMIAN KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN VAIKUTUKSET JA HAASTEET

Johtokunnan keskustelukokouksessa 4.3.2021 sovittiin, että koronaviruspandemian keskipitkän aikavälin vaikutuksista ja haasteista kansainvälisyyttä ja kansainvälistä liikkuvuutta koskeva osuus käsitellään 8.4.2021 järjestettävässä kokouksessa (liite 2).

Asiantuntija: Erasmus+ kansallisen toimiston johtajan 1. sijainen, opetusneuvos Mika Saarinen

Esitys: Johtokunta keskustelee koronaviruspandemian keskipitkän aikavälin vaikutuksista ja haasteista alustuksen pohjalta ja merkitsee asian tiedoksi.

Päätös: Johtokunta merkitsi asian tiedoksi.

6. AMMATILLISTEN TUTKINTOJEN PERUSTEIDEN MUUTOKSET

Opetushallituksesta annetun lain (564/2016) 3 §:n mukaan johtokuntaa tulee kuulla tutkintojen perusteista.

Johtokunnan kuulemista varten johtokunnalle toimitettiin 23.3.2021 seuraava ammatillisen tutkinnon peruste-luonnos:

- Tanssialan perustutkinto, perusteiden on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2022.

Johtokunnan kommentit oli pyydetty 6.4.2021 mennessä. Johtokunnan jäseniltä ei saapunut kommentteja pyydettyyn määräaikaan mennessä, eikä myöskään kokouksessa.

Esitys: Johtokunta merkitsee kuulemisen suoritetuksi.

Päätös: Johtokunta merkitsi kuulemisen suoritetuksi.

7. OPETUSHALLITUKSEN VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN MUOTOILUPROSESSI

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus ovat laatineet vuosia 2020-2023 koskevan [tulossopimuksen](#), joka tarkistetaan vuosittain ja samalla sovitaan seuraavan vuoden voimavaroista. Tulossopimuksessa on määriteltä vaikutustavoitteet kasvatuksen, koulutuksen ja kansainvälisyyden toimialalla. Tavoitteiden toteutumista seurataan nelivuotisen tulossopimuskauden aikana. Opetushallituksen vuosittain päivitettävässä toimintasuunnitelmassa on vaikutustavoitteista johdetut priorisoidut, konkreettiset vaikutusteot tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuoden 2022 vaikutustekojen muotoilemiseksi on suunnitteilla avoin prosessi, johon Opetushallitus kutsuu asiakkaita, kumppaneita ja sidosryhmiä.

Johtaja Samu Seitsalo esittelee suunnitelman vuoden 2022 vaikutustekojen muotoilemiseksi (liite 3).

Esitys: Johtokunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös: Johtokunta kävi esityksen pohjalta keskustelun ja merkitsi asian tiedoksi.

8. PÄÄJOHTAJAN AJANKOHTAISKATSAUS

Pääjohtaja Olli-Pekka Heinosen ajankohtaiskatsaus sisälsi seuraavia ajankohtaisia asioita, jotka hän näki keskeisiksi myös tulevan pääjohtajan kannalta:

- Opetushallitus järjesti verkossa 24.3. [Maailman suurimman opettajien illan](#) opettajien hyvinvoinnista ja jaksamisesta aiheella Miten voit, opettaja? Tilaisuuteen osallistui noin 1 000 henkilöä ja tallenteen katsoneet mukaan lukien osallistujia oli noin 1 500. Suomen opettajakunta on vastuullista. Opettajat ovat pandemian aikana jakaneet hyviä käytänteitä sekä tukeneet toinen toistensa jaksamista.
- [Koronakevään 2020 poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen onnistumisesta](#) on julkaistu raportti. Vaikka järjestelyissä onnistuttiin varsin hyvin, tarvitaan edelleen kehittämistä ja kansallisia toimenpiteitä erityisesti kuntien, koulujen ja oppilaitosten digitaalisten välineiden käytön ja digiosaamisen erojen kaventamiseksi ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Jatkotoimina on tarkoitus tehdä johtopäätöksiä yhdessä sidosryhmien kanssa fasilitoidussa prosessissa.
- Kansainvälisen tilanteen seuranta verrokkimaissa jatkuu. Koulut ovat pääosin auki verrokkimaissa, samanaikaisesti on valmius reagoida nopeasti muuttuviin tilanteisiin. Muissa maissa kouluissa on käytössä koronatestejä.
- Opetushallituksen henkilöstö on etätyössä 30.6. asti. Henkilöstön työhyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen on kiinnitetty erityistä huomiota etätyön jatkuessa.
- Tammi-helmikuun 2021 osalta Opetushallitus on sekä henkilötyövuosien että talouden osalta budjetoidun alapuolella. Ennusteen mukaan vuodelta 2021 vuodelle 2022 on siirtymässä 2,6 miljoonaa euroa. Ennuste on laskettu kolmen edellisen vuoden kausittaisten keskiarvototeumien perusteella. Vuonna 2020 koronatilanteen ja toimitilojen remontoinnista aiheutuvien vuokrien helpotusten johdosta budjetti alittui. Vuodelta 2020 siirtyi vuodelle 2021 yhteensä 5,66 miljoonaa euroa perustoimintamenomäärärahoja. Rakenteellinen alijäämä on kuitenkin edelleen olemassa ja se tulisi saada korjattua. Vuonna 2022 perustoimintamenoissa joudutaan turvautumaan siirtyvään määrärahaan. Vuoden 2022 budjetti kytkeytyy valtion kehysriiheen. Olli-Pekka Heinonen kiitti johtokunnan kansanedustajajäseniä, jotka ovat johdonmukaisesti pitäneet Opetushallituksen taloustilannetta esillä eduskunnassa.
- Opetushallituksen toimitilojen remontointi on edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti. Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia (YTL) on muuttanut Hakaniemenrantaan vuoden alussa ja Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) muuttaa kevään aikana.
- oph.fi-verkkopalvelussa ohjeita ja tukimateriaalia päivitetään jatkuvasti uudistusten mukaisesti. Yhteistyö muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa on jatkuvaa. Opetushallituksen viestintäpäällikkö on valtioneuvoston kanslian koronaviestinnän johtoryhmässä, mikä parantaa mahdollisuuksia ennakoida sekä tuoda valtakunnalliseen viestintään toimialan näkökulmaa. Viestinnässä painopistettä siirretään vähitellen akuutin tilanteen hoitamisesta korona-exit-tilanteen valmisteluun.
- Työjärjestyksen päivitys valmistellaan 9.9. järjestettävään johtokunnan kokoukseen. Sisäisten asioiden lisäksi mm. mahdolliset uudet toiminnot, jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus sekä opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskus edellyttävät työjärjestyksen päivitystä.

Lisäksi Olli-Pekka Heinonen nosti virkakautensa (2017-2021) viimeisessä katsauksessa huomioita tulevaan:

- Olli-Pekka Heinonen on osallistunut kuuden johtavan PISA-maan ja OECD:n yhteistyöhön, High Performing Systems for Tomorrow (HPST), jossa on mm. tutkittu erilaisia menestyviä koulutusjärjestelmiä. Havaintona on, että on tarve määritellä uudelleen mitä menestyksellä tarkoitetaan. Menestyminen on merkittävästi laajempi asia kuin PISA-tutkimuksessa saavutetut hyvät tulokset. Menestymiseen sisältyy ihmisten hyvinvointi, onnellinen elämä ja toimijuus tulevaisuuden rakentamisessa. Oppimisen järjestelmän tulisi tukea

jokaisen kasvua potentiaaliinsa. Perustiedot ja -taidot ovat edelleen tärkeitä, mutta lisäksi tarvitaan asioita, joita ei vielä riittävästi painotettu koulutusjärjestelmässä. Koulutusjärjestelmässä on palikoita, jotka eivät toimi riittävän hyvin yhteen. Näin ollen koulutuksen ja oppimisen systeemeitä tulisi kehittää, esim. miten tavoitteet, ylioppilastutkinnot, ammatilliset näyttötutkinnot ja korkeakoulujen valinnat toimisivat paremmin kokonaisuutena. Toimijoiden tulisi tehdä tiiviimpää yhteistyötä, jotta syntyisi oppijan kannalta mielekkäitä ratkaisuja. Vastaavasti Opetushallitus voisi toimia yhteistyössä opettajankoulutusta antavien tahojen kanssa oppijan parhaaksi.

- PISA-maiden ja OECD-maiden yhteistyössä on lisäksi noussut esiin, että digitaalisia mahdollisuuksia tulisi ottaa entistä paremmin koulutuksessa käyttöön (vrt. kansallinen selvitys edellä). Digitaalisen infrastruktuurin tulisi olla paremmassa kunnossa, ennen kuin on mahdollista suunnitella etäopetuksen laajempaa käyttöä. Suomessa kuntien tasolla on aloitteita digitaalisen infrastruktuurin vahvistamiseksi. Työhön tarvitaan kuitenkin kansallinen taso mukaan, sillä yksittäiset kunnat eivät voi vastata kokonaisuudesta. Esim. datarakenteeseen ja tiedon yhteensovittamiseen liittyviä asioita sekä eettiset periaatteet tulisi sovittaa yhteen. On oleellista muistaa, että digiopetus ja etäopetus eivät ole synonyymejä. Koulun merkitys, opettajan läsnäolo ja tuki ovat oppimisen näkökulmasta tärkeitä.
- Opetushallituksessa on ammattitaitoisia ihmisiä, joilla on osaamista em. asioista, ja kokonaisuutena mahdollisuus lisätä vaikuttavuutta yhteiskunnassa.

Esitys: Johtokunta merkitsee ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Päätös: Johtokunta kävi katsauksen pohjalta keskustelun ja merkitsi katsauksen tiedoksi.

9. OPETUSHALLITUKSEN PÄÄJOHTAJAN VAIHTUMINEN

Opetushallituksen pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen on valittu IB-ohjelmia hallinnoivan International Baccalaureate Organization (IBO) pääjohtajaksi. Hän aloittaa uudessa tehtävässään 1.5.2021. Olli-Pekka Heinonen työskennellyt Opetushallituksen pääjohtajana vuodesta 2016, ja hänen viisivuotinen määräaikainen kautensa olisi loppunut 14.10.2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on avannut Opetushallituksen pääjohtajan viran haun (<https://www.valtiolle.fi/fi-FI/ilmoitus?id=29-117-2021>). Hakuilmoituksen mukaan määräaikaisen viran tehtävä alkaa 1.6.2021 ja päättyy 31.5.2026. Haku päättyy 12.4.2021. Nimityksen tekee valtioneuvosto opetusministerin esityksestä.

Olli-Pekka Heinosen sijaisena pääjohtajana toimii ennen uuden pääjohtajan valintaa johtaja Samu Seitsalo, joka toimii pääjohtajan ensimmäisenä sijaisena. Samu Seitsalo työskentelee virastossa Vaikuttavuus ja kansainvälisten asioiden koordinaatio -päätoiminnon johtajana.

Esitys: Johtokunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös: Johtokunta merkitsi asian tiedoksi. Johtokunta kiitti pääjohtaja Olli-Pekka Heinosta hyvästä yhteistyöstä, isojen asioiden merkittävästä edistämisestä ja organisaation uudistamistyöstä pääjohtajakauden 2017-2021 aikana.

10. MUUT MAHDOLLISET ASIAT

Muita asioita ei ollut.

11. JOHTOKUNNAN SEURAAVAT KOKOUKSET

Johtokunta on sopinut seuraavat kokoukset torstaisin klo 8.00-10.00 seuraavasti:

- kevätkausi 2021: 6.5. ja 3.6.
- syyskausi 2021: 9.9., 23.9. (keskustelukokous), 7.10., 4.11. ja 2.12.

Esitys: Johtokunta toteaa seuraavan kokouksen ajankohdan.

Päätös: Esityksen mukaan.

12. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 9.57.

Eeva-Johanna Eloranta
Johtokunnan puheenjohtaja

Reetta Niemelä
Johtokunnan sihteeri